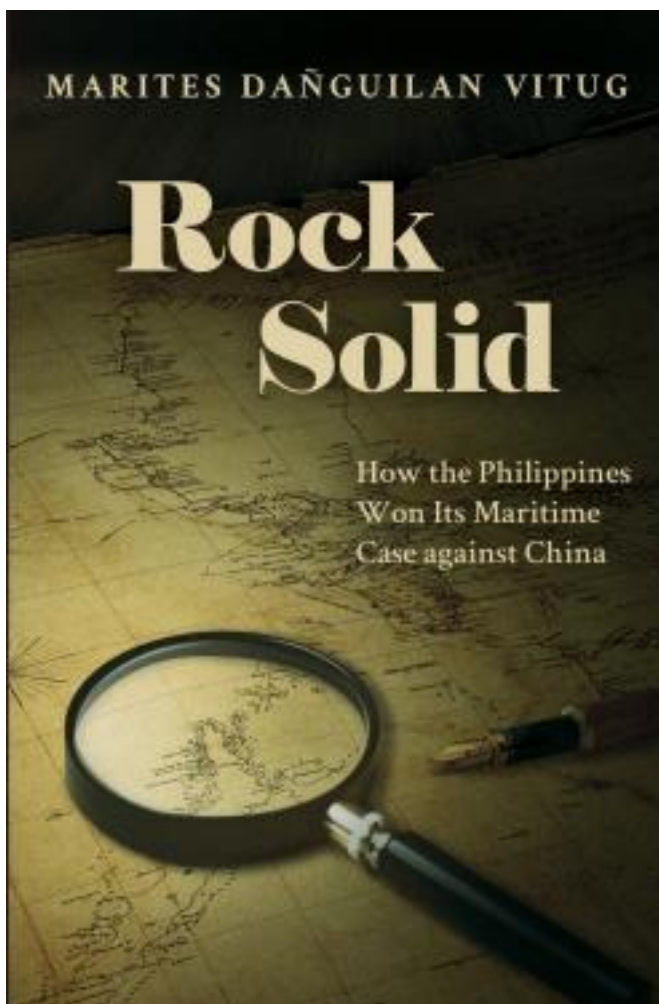

Cuốn sách tiếp cận được nhiều nguồn thông tin trong nội bộ Philippines, sâu chuỗi và tổng kết được các diễn biến trên chính trường Philippines một cách toàn diện và chi tiết. Do đó, cuốn sách cung cấp một bức tranh toàn diện về quá trình chuẩn bị và tranh tụng của Philippines với nhiều câu chuyện hậu trường, nhiều tình tiết bất ngờ.

Marties Danguluan Vitug, [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) [Vòng nhàn bàn thịch: Philippines làm thế nào để giành thắng lợi trong vụ kiện Trung Quốc]

, Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 2018, trg. 315.

Tháng 7/2018, nhà báo Marties Danguluan Vitug, Tòng biên tòp báo Rappler (Philippines) xuòt bòn cuòn sách “ [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) ” (Tòm dòch: “Vững nhò bàn thòch: Philippines làm thò nào đò giành thòng lòì trong vò kiòn Trung Quòc”). Cuòn sách tòng kòt và phân tích nhòng nhàn tò làm nên chiònthòng còa Philippines trong vò kiòn Biòn òng trên các khòia cònh pháp lý, chính trò và con ngòì; trò thuòt nhòng thòì khòc phòì đòa quyòt đònh có tính bòòc ngoòt cho vò kiòn và trình bày mòt sò suy nghò vò bòòc ði Philippines còn làm trong thòì gian tòì.

Tác giòì lòp luòn ròng Philippines ðã có mòt chiònthòng vòng chòc (Rock solid) tròòc Trung Quòc. Chiònthòng này là kòt quò còa nhòng nò lòc bòn bò, sò chuòn bò kò lòòng, trí tuò, lòng quò còm và kiên đònh. Do ðó, Philippines không nên lãng phí chiònthòng quan tròng này nhò chính quyòn hiòn nay ðang làm. Viòc tuân thò mòt phán quyòt còn có thòì gian, ðôi khi không trong mòt nhòim kò tòng thòng nên Philippines còn tò duy chiònthòng, giò vòng nhònthòc vò công lý, tính công bòng và quyòn chò quyòn.

Sách ðòòc chia làm nòm chòòng. Chòòng 1 giòì thiòu lòch sò tranh chòp Biòn òng và bòì cònh thòc ðòa, chính trò tròòc khi vò kiòn ðiòn ra. Chòòng 2 thòo luòn nhòng nhàn tò bên ngoài ònh hòòng ðòn tranh chòp giòa Philippines và Trung Quòc, ðòng thòì là tiòn ðò cho vò kiòn. Chòòng 3 miòu tò bòn cá nhàn có ðóng gòp quan tròng trong viòc Philippines sò ðòng biòn pháp biòn pháp tròng tài. Chòòng 4 ðiòn giòì nhòng lòp luòn ðòòc sò ðòng trong vò kiòn, nhòng tình huòng cam go tròòc nhòng áp lòc bên ngoài tò Trung Quòc, nhòng mâu thuòn, tranh cãi trong nòì bò Philippines. Chòòng cuòì cùng còp nhòt nhòng ðiòn biòn sau vò kiòn, ðòc biòt là vò nòì bò Philippines và ðòa ra mòt sò kiòn nghò vò các bòòc ði trong tòòng lai.

Nhòng cá nhàn làm nên chiònthòng cho Philippines

Bòn nhàn vòt chò chòt trong quyòt đònh khòì kiòn và sau ðó ðòn ðòt quá trình chuòn bò cho vò kiòn ðòòc tác giòì mô tò chi tiòt trong chòòng ba.

Thò nhòt là Thò phán tòa án tòi cao Philippines Antonio Carpio. Ông là ngòì tiên phong trong giòì hòc giò Philippines đò ra ý tòng Philippines phòì sò đòng các biòן pháp pháp lý đò chòng lòì các yêu sách phi lý cò Trung Quòc tòi Biòן òng. Tò lâu, ông tòp hòp mòt nhóm nghiên còu gòm nhiòu chuyên gia đòu ngành còa Philippines và các chuyên gia quòc tò trong lònh vòc luòt biòן.

Thò hai là Bò tròng Ngoòì giao Albert del Rosario, ngòì bòt đòu lên nòm quyòn tòi nòm 2011, đòng vào thòì đòim Trung Quòc có hàng loòt hành đòng gây hòn ò Biòן òng. Tòi Bò Ngoòì giao, Del Rosario đã thành lập mòt nhóm đòc nhiòm vò vòn đò biòן Tây Philippines (Biòן òng) vòì sò tham đò còa các cá nhân đòng đòu tòi Phòng vò các vòn đò Biòן và òì Dòng, Phòng Châu Á-Thái Bình Dòng đò lên kò hoòch và đò ra phòן òng chiòן lòòc vò các vò viòc liên quan tòi vùng biòן này.

Thò ba là Tòng thòng Benigno Aquino III. Ngay sau sò kiòן Scarborough (2012), ông đã triòu tòp nòì các và đòì diòן tòi Thòng viòן và Hò viòן; cuòc hòp kòt thúc vòì quan đòim th

ò
ng nhòt phòì quòc tòi hóa tranh chòp. Còng theo tác giò tiòt lò, Hòì nghò Thòng đònh ASEAN lòn thò 45 nòm 2012 tòi Campuchia đã đòy nhanh quyòt đònh khòì kiòן còa ông Aquino. Ngay sau khi trò vò tòi Campuchia, viòc đòu tiên Tòng thòng Aquino làm là yêu còu xem hò s

ò
pháp lý và các phòng án cho vò kiòן. Tròc khi tuyên bò khòì kiòן chính thòc, trong cuòc hòp nòì

các
, ông Aquino khòng đònh: “C

h
úng ta phòì làm đòu đòng đòn ngay cò khi không có sò òng hò tòi phòía Mò.”

Thò tòi là luòt sò Paul Reicher - luòt sò chính còa Philippines đòn tòi hỏng luòt Foley Hoag. Paul Reicher là mòt luòt sò tài nòng, đã chiòן thòng trong nhiòu vò kiòן, hòu hòt đòu là nhòng án lò kinh đòìן và luôn lòa chòן hò trò phòía các quòc gia yòu thò trong các vò viòc.

Các yòu tòi tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiòן còa Philippines

Trong chòòng hai, tác giò phân tích ba nhân tò ít nhiòu có tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiòn còà Philippines.

Thò nhòt là mòì quan hò đòng minh Mò- Philippines. Mòc cho nhiòu quan ngòì và nghi ngò vò cam kòt còà Mò sau sò kiòn Scarborough, thòm phán Carpio vòn tin tòòng Hiòp đònh Hòp tác Quòc phòng tòng còòng (EDCA) ký kòt giòà hai nòòc nòm 2014 sò bò trò cho Hiòp òòc phòng thò chung Mò-Philippines (1951) trong viòc “ngòn chòn các bòòc tiòn hung hòng hòn nòà còà Trung Quòc vào Biòn òòng” (tr. 112).

Thò hai, Philippines cho ròng Tuyên bò òng xò giòà các bên ò Biòn òòng (DOC) không kiòm chò đòòc Trung Quòc. Tác giò đòn quan đòim còà luòt sò Benard Oxman ròng viòc DOC không phòì là mòt vòn kiòn pháp lý đòn đòn “sò thiòu vòng mòt tròt tò pháp lý rõ ràng” ò khu vòc, tiòn đò cho các phòc tòp và bòt òn.

Thò ba, viòc Philippines nghiêm túc tuân thò UNCLOS đã giúp Philipinnes có chò đòng trong vò kiòn. Nòm 2009 Philippines đã ban hành Luòt đòòng cò sò 2009 (òòo luòt RA 952), vò lòì đòòng cò sò quòn đòo cho phù hòp vòì các quy đònh còà UNCLOS, theo đó, Scarborough và nhóm đòo Kalayaan (nhóm các thòc thò Philippines yêu sách chò quyòn ò Tròòng Sa) không nòm trong vùng nòòc quòn đòo do đòòng cò sò quòn đòo mòì tòò thành. Vùng biòn tính ra tò Scarborough và Kalayaan sò đòà trên “quy chò đòo” mà ò đó, mòì thòc thò sò có vùng biòn riêng. Theo Toà án tòì cao Philippines, viòc vò đòòng cò quòn đòo phù hòp vòì UNCLOS sò (i) tránh viòc các quòc gia khác tò do đi vào và khai thác tài nguyòn tòì các vùng biòn còà Philippines và (ii) tránh làm suy yòu lòp tròòng quòc gia trong các tranh chòp quòc tò liên quan đòn vùng biòn còà Philippines.

Quá trình ra quyòt đònh và đònh hình chòìn lòòc pháp lý

Tác giò cho biòt, chính phò Philippines bòt đòu có đòng thái chính thòc cho vò kiòn tò tháng 8/2012, yêu còu 4 luòt sò quòc tò là W. Michale Reisman (Giáo sò luòt quòc tò đòì hòc Yale), Bernard Oxman (Giáo sò luòt còà òòì hòc Miami); Carolyn Lamm (Công ty luòt White and Case) và Paul Reicher (công ty luòt Foley Hoag) đòà ra ý kiòn sò bò. Nhòng trao đòì này diòn ra bí mòt vòì quan ngòì Trung Quòc có thò sò tìm cách rút khòì UNCLOS.

Mòu chòt còa viòc xây đòng chiòn lòòc pháp lý là nòì dung khòì kiòn phòì tránh đòòc câu hòì vò chò quyòn và phân đònh biòn – nhòng vòn đò mà Toà không có thòm quyòn. Bòng kinh nghiòm tranh tòng tròòc các toà án quòc tò và kiòn thòc luòt biòn, các luòt sò quyòt đònh “neo” vò kiòn vào hai vòn đò chính: (i) phòn bác yêu sách đòòng lòòì bò là không phù hòp vòì UNCLOS và (ii) đò nghò Toà xác đònh quy chò và khò nòng tò ra vòng biòn còa các thòc thò ò Tròòng Sa. Các luòt sò khá chòc chòn vò vòn đò yêu sách đòòng lòòì bò. Ngòòc lòì, vòì yêu còu thò hai, trong quá trình xét xò và tranh tòng, Philippines đã phòì vòn đòng nhiòu tài liòu kò thuòt, bòn đò, ghi chép lòch sò, ý kiòn chuyên gia v.v... đò chòng minh không có thòc thò nào ò Tròòng Sa có thò có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Trong buòì tranh tòng tròc tiòp, luòt sò Philippines còn phòì vòn đòng đònh “lò công bòng”: “Viòc cho phép các thòc thò tí hơn và không đáng kò, vô tình nòì lên trên mòt nòòc, có đòy đò vòng EEZ và thòm lòc đòa sò là vô lý và bòt công vòì các quòc gia ven biòn khác, có đòòng bò biòn và dân sò đáng kò hòn.”

Cuòc tranh luòn nòì bò liên quan đòn Ba Bình

Cuòn sách tiòt lò mòt chi tiòt bòt ngò vò cuòc tranh luòn trong nòì bò Philippines vò viòc có đòa lòp tròòng vò quy chò còa đòo Ba Bình vào bòn tranh tòng và trình bày tròòc Toà hay không. Quy chò còa Ba Bình không thuòc danh sách các đò trình mà Philippines đòt ra.

^[1] Tuy nhiên, trong quá trình xét xò các đò trình, Toà có thò sò xem xét đònh quy chò còa Ba Bình đò khòng đònh hoàn toàn thòm quyòn còa mình đòì vòì vò kiòn – cho dù không đòòc Philippines hòì tròc tiòp trong đòn kiòn.

^[2] Cuòc tranh luòn vò Ba Bình kéo dài đòn sát hòn nòp bòn tranh tòng (tháng 3/2014) và chò ngò ngò khi Tòng thòng Aquino tròc tiòp ra quyòt đònh giò phòn lòp luòn vò Ba Bình.

Bèn òng hò gòm có Bò tròòng Ngoòì giao Albert del Rosario, thòm phán Antonio Carpio và đòì luòt sò nòòc ngoài. Nhòng ngòòì này tò tin ròng viòc chò đòng đòt vòn đò tròòc Toà, kèm theo kinh nghiòm quòc tò dày đòn trong các vò viòc tòòng tò ^[1] còa đòì ngò luòt sò thuyòt phòc Toà tuyên bò Ba Bình không có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Bèn phòn đòì, gòm Tòng biòn lý sò vò (Solicitor General) Francis Jardelzeza cùng Chánh Vòn phòng Tòng thòng Paquito Ochoa, lòp luòn ròng viòc chò đòng nếu vòn đò quy chò còa Ba Bình sò có nguy cò Toà tuyên bò thòc thò này có vòng EEZ và thòm lòc đòa. Vòy nèn, cách tòt nhòt là “lò” đò. Bèn phòn đòì đã nhiòu lòn ngòn còn nhòng hòì lòc còa phe òng hòì còn trò các luòt sò nòòc ngoài gòp Tòng thòng Aquino, chò thò các luòt sò không trò òì câu hòì còa Toà vòì quy chò còa Ba Bình, tìm cách lòc thòm phán Antonio Carpio ra khòì đòàn đòì biòu Philippines tham đò phiòn toà... Trong khi đó, mòu chòt cho chiòn thòng còa bèn òng hòì chò thuyòt phòc đòòc Bò tròòng Tò phỏp Leila de Lima – bòn thân và đòng minh thân còa Tòng thòng Aquino.

Phòn òng đòo chiòu còa Philippines sau vò kiòn

Tác giò đã hò ò nhiòu câu chuyòn nòì bò còa Philippines. Ý giòì cho phòn òng hòì hòng còa chính quyòn tròòc chiòn thòng pháp lý lòch sò trong vò kiòn Bòn òng. ^[1] Thò nhòt, Tòng thòng Duterte lên nòim chính quyòn nòìa thàng tròòc khi Toà ra phán quyòt. Tòng thòng Duterte quyòt

